

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«26» листопада 2024 року протокол № 8

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від 27 листопада 2024 року № 01-01/37А-О.Д.

Директорка *Вікторія СИДОРЕНКО*

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Інтелектуальна власність»

Шифр за ОП	<u>БК 5</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
Спеціальність	<u>011 Освітні, педагогічні науки</u>
Освітня програма	<u>Педагогіка вищої школи</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Рік навчання	<u>I, семестр 2</u>
Вид дисципліни	<u>професійна підготовка, вибіркова</u>
Форма навчання	<u>заочна</u>

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

**на засіданні кафедри педагогіки,
психології та менеджменту**

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

(протокол № 12 від «05» листопада 2024 р.)

завідувач кафедри

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Біла Церква 2024

1. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по-батькові:	Герасименко Юлія Сергіївна
Науковий ступінь (спеціальність):	Доктор економічних наук
Вчене звання (спеціальність):	Доцент
Посада:	Професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту
ORCID:	https://orcid.org/0000-0002-8888-7472
Профіль:	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=11cHFwMAAAAJ
e-mail:	gerasimenkou04@gmail.com
Контактний телефон:	+380 (50) 597 25 49

2. Інформація про курс навчальної дисципліни

Кредити ЕКТС:	4
Лекції:	8
Лабораторні заняття:	—
Практичні заняття:	10
Самостійна робота :	102
Курсова робота:	—
Вид контролю:	залік
Мова викладання:	українська
Форма викладання:	дистанційна (з використанням ліцензійного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365)

3. Інформація про доступність в мережі

Профіль навчальної дисципліни	Вебресурс навчальної дисципліни в е-ресурсі навчальної групи на ліцензійному сервісі Microsoft Teams платформи Office 365
Репозитарій навчальної дисципліни	Доступ надається в індивідуальному порядку
Консультації	Онлайн-консультації за попередньою

	домовленістю: (Viber: +380 (50) 597 25 49) в робочі дні з 9.00 до 17.00
--	---

4. Перелік компетентностей та результатів навчання, що забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності:

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

5. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

6. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у студентів розуміння правових приписів щодо правомірної поведінки у сфері здійснення та захисту прав інтелектуальної власності, засвоєння студентами основних теоретичних положень та вироблення необхідних практичних навичок, що дозволяють підвищити ефективність захисту наукових інтелектуальних прав, опанувати основні теоретично-методологічні засади регулювання відносин інтелектуальної власності за умов ринкової економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- забезпечення засвоєння матеріалу дисципліни студентами про основні принципи та теоретичні засади правомірної поведінки у сфері інтелектуальної власності;
- з'ясування змісту основних юридичних категорій у сфері інтелектуальної власності;
- визначення та розкриття основних проблем правозастосування у сфері інтелектуальної власності.

7. Міждисциплінарні зв'язки

Перелік дисциплін, вивчення яких має передувати навчальній дисципліні (пререквізити): Педагогіка вищої школи, Менеджмент вищої школи

Перелік дисциплін, які мають вивчатися одночасно або безпосередньо після вивчення навчальної дисципліни (кореквізити): Інформаційні технології в освіті, Проєктування та управління освітнім процесом у вищій школі

8. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні відомості про інтелектуальну власність

Тема 1. Поняття, система та джерела права інтелектуальної власності

Право інтелектуальної власності як підгалузь цивільного права. Результат інтелектуальної праці як об'єкт власності.

Відміна між матеріальними і нематеріальними об'єктами власності. Поняття права інтелектуальної власності, виключного права.

Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності. Матеріальна складова інтелектуальної власності (майнове право).

Визначення і поняття об'єктів права інтелектуальної власності. Система джерел права інтелектуальної власності.

Тема 2. Поняття авторського права та права промислової власності

Історія розвитку авторського права. Сучасне законодавство України. Міжнародні договори, учасником яких є Україна. Підзаконні нормативні акти.

Акти органів судової влади. Інтелектуальні права на твори науки, літератури та мистецтва. Твори, що не охороняються. Суспільне надбання. Службові твори. Твори оригінальні і похідні. Збірники та інші складові твори.

Офіційні документи, символи і знаки. Складний об'єкт. Аудіовізуальний твір. Суб'єкти авторського права.

Дія виключного права на твори науки, літератури та мистецтва.

Право на авторську винагороду. Чинне законодавство про охорону патентних прав. Участь України в універсальних міжнародних угодах по патентному праву. Поняття і принципи патентного права. Історія розвитку патентного права в Україні і за кордоном. Суб'єкти патентного права. Патентне бюро.

Експертиза заявки на винахід та промисловий зразок по суті.

Патентування винаходів або корисних моделей в іноземних державах і в міжнародних організаціях. Патент на винахід, корисну модель або промисловий зразок.

Обмеження патентних прав. Використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка в інтересах національної безпеки. Ліцензійний договір про надання права використання винаходу, корисної моделі чи промислового зразка.

Змістовий модуль 2. Охорона, використання і захист інтелектуальної власності

Тема 3. Охорона засобів індивідуалізації

Поняття, структура, реєстрація та види фірмових найменувань. Суб'єкти права на фірмове найменування. Зміст виключного права на використання фірмового найменування. Комерційні позначення (поняття, ознаки).

Умова виникнення виключного права на використання комерційного позначення. Обсяг виключного права.

Співвідношення прав на фірмове найменування з правами на комерційне позначення і на торгову марку і знак обслуговування. Захист права на фірмове найменування і комерційне позначення.

Суб'єкти виключного права на торгову марку. Державна реєстрація знаків для товарів і послуг. Підстави для відмови в державній реєстрації. Заявка на знак для товарів і послуг.

Особливості правової охорони загальновідомої торгової марки. Особливості правової охорони колективного знака.

Ліцензійний договір. Форма та державна реєстрація договорів про розпорядження виключним правом на торгову марку. Найменування місця походження товару (поняття, ознаки).

Тема 4. Захист права інтелектуальної власності

Поняття охорони та захисту інтелектуальних прав. Форми та порядок захисту інтелектуальних прав. Засоби захисту інтелектуальних прав: поняття, елементи, види. Терміни захисту інтелектуальних прав. Нотаріальна форма захисту інтелектуальних прав. Вибір способу захисту інтелектуальних прав.

Суб'єкт права на захист. Порущник інтелектуальних прав. Заходи захисту і заходи цивільно-правової відповідальності. Визнання права.

Визнання недійсним акту державного органу або органу місцевого самоврядування. Визнання патенту недійсним. Присудження до виконання обов'язку в натурі.

Судовий спосіб захисту прав. Способи та засоби адміністративного захисту. Поняття недобросовісної конкуренції. Захист інтелектуальних прав відповідно до антимонопольного законодавства. Поняття адміністративно- та кримінально-правової відповідальності за порушення інтелектуальних прав.

9. Структура курсу та форма контролю знань

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				Балів (max)
			годин				
			лк.	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Загальні відомості про інтелектуальну власність»							
1	Лекція 1	Поняття, система та джерела права інтелектуальної власності	2				3
	Практичне заняття 1	Поняття права інтелектуальної власності, виключного права			2		5
	Самостійна робота	Особисті немайнові і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності				18	6
2	Лекція 2	Поняття авторського права та права промислової власності	2				3
	Практичне заняття 2	Правова природа авторського права			2		6
	Самостійна робота	Характеристика суб'єктів патентного права				18	6
	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1				6	
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					15
Всього за змістовий модуль 1 – 30 год.			4		4	42	44
Змістовий модуль 2 «Охорона, використання і захист інтелектуальної власності»							
1	Лекція 3	Охорона засобів індивідуалізації	2				3
	Практичне заняття 3	Природа та принципи охорони засобів індивідуалізації			2		6
	Самостійна робота	Дія виключного права на торгову марку				18	6
	Практичне заняття 4	Комерціалізація інтелектуальної власності			2		6
	Самостійна робота	Реєстрація торгової марки в іноземних державах і міжнародна реєстрація				18	6

2	Лекція 4	Захист права інтелектуальної власності	2				3
	Практичне заняття 5	Порядок та способи захисту права на об'єкти інтелектуальної власності			2		6
	Самостійна робота	Поняття адміністративно- та кримінально-правової відповідальності за порушення інтелектуальних прав				18	5
	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2				6	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					15
Всього за змістовий модуль 2 – 40 год.			4		6	60	56
Залік							
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.			8		10	102	100

10. Політика курсу навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За відвідування 1 лекції нараховується 3 бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із викладачем. У цьому випадку за відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування за темою лекції / практичного заняття.

Політика щодо діяльності на заняттях. Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи у соціумі, зокрема у колективі. На заняттях обов'язковим є дотримання правил роботи у групі, шанобливе ставлення до поглядів колег, налаштованість на дружню співпрацю та взаємодопомогу, роботу у команді. На заняттях вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід. При оцінюванні враховується активність роботи на заняттях, теоретична підготовка, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи. Всі види робіт доцільно виконувати в оговорений викладачем термін.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (практичне заняття – 2 бали; самостійна робота – 3 бали). Перескладання

модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25 %. Списування під час підсумкового контролю та екзамену заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. За плагіат та некоректну поведінку (у тому числі запізнення) знімаються штрафні бали. За плагіат – 25 балів; некоректну поведінку від 0,2 балів до 5 балів включно.

11. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою за видами навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	12
Участь у практичних заняттях (виступи, проблемні ситуації)	30
Самостійна робота (аналіз інформаційних джерел, підготовка повідомлень, опрацювання спеціальної літератури)	28
Тестування за змістовими модулями 1 та 2	30
Залік	Сума балів за усіма видами робіт

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни
--	--	-----------------------------------

12. Методичне забезпечення

Електронний навчальний курс, що містить теоретичні та презентаційні матеріали, рекомендації до виконання практичних робіт та самостійної роботи за навчальною дисципліною «Інтелектуальна власність» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної дисципліни).

13. Список літератури

ОСНОВНА

1. Авторське право та суміжні права в Україні. Їх захист та відповідальність [Текст] : практ. посіб. / упоряд.: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 224 с.
2. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. : за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
3. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін. ; за ред.: П. М. Цибульова, А. С. Ромашко. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського; Політехніка, 2021. 374 с.
4. Інтелектуальна власність. Законодавство, судова практика [Текст] / упоряд.: А. В. Григоренко, Л. С. Григоренко. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 344 с.
5. Інтелектуальна власність: підручник / Л. М. Попова, А. В. Хромов, І. В. Шуба. Харків : Федорко, 2021. 262 с.
6. Попова Л.М., Хромов А.В., Шуба І.В. Інтелектуальна власність : підручник. Харків: «Федорко», 2021. 262 с.
7. Харитонов О.І. Інтелектуальна власність: підручник. Київ : ТОВ «Юрінком Інтер, 2023. 540 с.

ДОПОМІЖНА:

8. Даниленко Ю. А., Юрчишин О. Я. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ. Практичні аспекти / Посібник під ред. Б.В. Гриньова Харків: Вид-во «ІСМА», 2023. 188 с.
9. Даниленко, Ю. А. Інтелектуальна власність. Практичні аспекти [Електронний ресурс] : посібник / Ю. А. Даниленко, О. Я. Юрчишин ; ІСМА НАН України, КПП ім. Ігоря Сікорського ; під ред. Б. В. Гриньова. – Електронні текстові дані (1 файл: 12,8 Мбайт). Харків : Вид-во «ІСМА», 2023. 377 с.
10. Права інтелектуальної власності та їх захист : навчально-метод. посібник / О.І.Харитонов, Г.О. Ульянова С.В. Мазуренко, А.В. Кирилюк,

Н.П. Бааджи, Л.І Галупова, І.В. Мартинюк. Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 121 с.

11. Старчук О. В. Право інтелектуальної власності: практикум. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 63 с.

12. Строкань О. В., Мірошніченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152с.

13. Хрідочкін А.В., Віхляєв М.Ю., Ломакіна А.А. Енциклопедія інтелектуальної власності / За заг. редакцією Т.М. Дудіна. Запоріжжя : Гельветика, 2022. 580 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

14. Конституція України (ст. 9, 41, 54) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

15. Цивільний кодекс України (ст. 418 – 508, 1108 – 1129) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>

16. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>

17. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page18>

18. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 10.10.2024 року № 4017-IX із змінами. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3116-12>.

19. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 20.03.2023 р. № 2974-IX зі змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>.

20. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 20.03.2023 р. № 2974-IX зі змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3688-12/print1218034688041545>.

21. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.01.2023 р. № 2811-IX зі змінами URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/print>.

22. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 16.10.2020 р. № 124-IX зі змінами. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр/print1218034688041545>.

23. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.2023 р. № 843-2023-п зі змінами. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п/print>.